

Aikuissosiaalityön päivien ke 27.1.2016 työpajat klo 15.45–17.30

Paikat on ilmoitettu kunkin työpajan yhteydessä, opastusta Kaupunginteatterin alusta.

1. Kokemusasiantuntemus ja osallisuus

Vetäjät: Tuomo Kokkonen, yliopistonopettaja Kokkolan yliopistokeskus Chydenius

Paikka: Opistotalo

Tutkijoiden ja kokemusasiantuntijoiden puheenvuoroja. Sisältöä tarkennetaan.

2. Ryhmätoiminta sosiaalityön välineenä

Vetäjät: Sonja Sulkakoski johtava sosiaalityöntekijä ja Heli Pihlaja sosiaalityöntekijä Vaasa

Paikka: Sosiaalikeskus, Vöyrinkatu 46, kellarikerroksen neuvottelutila

Osallistuakseen on oltava osallisena omassa elämässään. Mukana kokemusasiantuntijoita.

3. Työelämäosallisuus ja aktivointipaikka

Vetäjä: Jutta Paavola, sosiaalityön johtaja Alavus

Paikka: Opistotalo

Alustukset:

- Erja Lindberg, työllisyyspoliittinen kuntakokeilu, pääsihteeri Kuntaliitto
- Jarno Karjalainen, THL

Työpajassa tarkastellaan aktivoinnin ilmiötä sekä kuntien ja kunnallisen sosiaalityön roolia palvelujärjestelmässä. Kuntien rooli työllisyyden hoidon ja sosiaalihuollon risteyksessä on muutoksessa. Kuntien vastuun kasvaminen pitkäaikaistyöttömyyden kustannuksista, uudistunut typ-lainsäädäntö sekä sosiaalihuoltolain uudistus haastaa kuntia kehittämään aktivointi- ja työelämäosallisuutta edistäviä palveluitaan.

4. Talous, toimeentulo ja taloudellinen sosiaalityö

Vetäjät: Katri Viitasalo yliopistonopettaja, tutkija, VTL JY/KYC ja Riikka Haahtela vastuusosiaalityöntekijä, YTT Hattulan kunta

Paikka: Opistotalo

Alustukset:

- Riikka Haahtela: Toimeentulon kysymykset ja kohtaamisen haasteet sosiaalityön arjessa
- Katri Viitasalo: Taloudellinen sosiaalityö ja toimintamahdollisuuksien teoria
- Suvi Krok, Jyväskylän yliopisto: Aihe tarkennetaan

Ryhmä käsittelee talouteen, toimeentuloon ja rahan liittyviä aiheita sosiaalityössä. Toimeentulon ongelmat ovat yksi tyypillinen syy hakeutua sosiaalityöntekijän vastaanotolle. Raha-asiat kytkeytyvät monin tavoin osaksi ihmisen psykososiaalista elämäntilannetta. Taloudellisen tilanteen vahvistuminen tukee hyvinvointia ja arkista selviytymistä. Toisaalta toimeentulon ongelmien perusteellinen selvittäminen voi jäädä paikoin muiden asioiden varjoon ja taka-alalle. Toimeentulotuki on toiminut välineenä, jonka avulla sosiaalityössä on haettu ratkaisua toimeentulon pulmiin. Kun tuki siirtyy Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi, muuttuu raha-asioiden käsittely sosiaalityössä. Mitä muutoksesta seuraa? Katoavatko taloudelliset kysymykset sosiaalityöntekijän pöydältä? Miten sosiaalityöntekijä voi huomioida arkiset toimeentulon ongelmat? Mitä annettavaa 'taloudellisella so-

siaalityöllä' voisi olla uudenlaisia lähestymistapoja etsivälle sosiaalityölle? Entä kuinka sosiaalityössä oikeastaan ymmärretään talous? Kuinka sitä käsitellään ja kuinka sitä pitäisi käsitellä?

5. Johtajana sosiaalityössä – osaaminen ja voimavarat työyhteisön johtamisessa

Vetäjä: Seija Ollila, dosentti, yliopistonlehtori. sosiaali- ja terveyshallintotiede Vaasan yliopisto

Paikka: Opistotalo

Työpajassa keskitytään sosiaalityön johtamiseen, johtajan valmiuksiin ja johtamisosaamiseen pohdimalla johtamistehtävän vaativuutta sekä tulevaisuuden haasteita. Painopisteinä lisäksi, miten jaksaa työssä ja mistä tukea johtajuuteen.

6. Tieto sosiaalityössä, sosiaalityön tieto

Vetäjät: Minna Zechner, yliopettaja SeAMK ja Arto Rautajoki, kehitysjohtaja SONet BOTNIA

Paikka: Opistotalo

Alustajat:

- Laura Yliruka, kehittämisspällikkö Socca,
- Paula Saikkonen THL, Erialaisten tietojen kääntäminen ja käyttäminen aikuissosiaalityön arjessa
- Kirsi Juhila, professori sosiaalityö, Tampereen yliopisto

Sosiaalityössä luodaan ja käsitellään suuria määriä erilaista numeerista ja kuvailevaa tietoa. Sosiaalityön kohteena olevia ongelmia määritellään päihdeongelmia kuvaavien lukujen avulla, sosiaalityön toteutumista valvotaan asiakkuuksien määriä ja laatua seuraamalla, asiakkaita ja asiakkuuksia hahmotetaan sosiaalisten verkostojen ja tulotasojen kautta ja työntekijöiden tehokkuutta hallitaan asiakasmäärien ja käytetyn rahan tasoilla.

Tässä työpajassa pohditaan aikuissosiaalityön tiedon moninaisuuksia ja moninäkökulmaisuuksia. Työpajassa tarkastellaan mm. rakenteellisen, tietoon perustuvan sosiaalityön kehittämistä päätöksenteon tueksi. Työpajassa keskustellaan myös siitä, miten erilaiset termit, käsitteet, luokitukset jne. määrittävät sosiaalityötä määrittämällä mitä tietoa kirjataan, mitkä asiat tulkitaan ongelmiksi ja mihin ongelmiin tartutaan. Lisäksi pohditaan, miten erilaiset sosiaalibarometrit ja hyvinvointikertomukset ohjaavat sosiaalityön kohdentumista ja luonnetta ja miten sosiaalityön tekijät voivat osaltaan olla näissä prosesseissa vaikuttamassa. Työpaja koostuu neljästä esityksestä ja yhteisestä keskustelusta.

7. Aikuissosiaalityön organisoinnin uusia toimintamalleja

Vetäjät: Iiris Jurvansuu, kehittämissuunnittelija SONet BOTNIA

Paikka: Opistotalo

Alustajat: Palvelupäällikkö Marja Paananen, Kokkola

Esitellään erilaisia käytäntöjä siitä, miten aikuissosiaalityön palveluja tarjotaan asiakkaille eri kunnissa ja kaupungeissa. Tule vertaisverkostoon vaihtamaan kokemuksia siitä, mikä toimii, mikä mietityttää tai mihin kaipaisit kehittämisideoita oman aikuissosiaalityön ”toimistonne” palveluissa

8. Sosiaalityö somessa

Vetäjä: Maarit Pasto, Seinäjoki

Paikka: Opistotalo

Alustajat:

- Ari Haasio yliopettaja Seinäjoen Ammattikorkeakoulu
- Kristiina Koskiluoma, viestintäpäällikkö Talentia

Työpajassa käydään läpi sosiaalisessa mediassa olevia ilmiöitä ja erilaisia ryhmittymiä sekä sitä, miten sosiaalialan ammattilaisten tulisi olla näkyvillä ja tarjoamassa omaa asiantuntemustaan ja vaihtoehtoisia näkökulmaa. Mitä meidän on hyvä tietää ja miten olla mukana? Haetaan kokemuksia ja näkemyksiä hyvistä sosiaalityön some-käytännöistä ja -viestinnästä.

Liiketoiminta- ja kulttuuriyksikön yliopettaja Ari Haasio on väitöstutkimuksessaan tarkastellut sosiaalisesti vetäytyneiden henkilöiden tiedontarpeita sekä tiedonjakamista Internetissä keskustelupalstalla. Viestintäpäällikkö Kristiina Koskiluoman työaluetta ovat mm. Talentian viestintäpolitiikka, mediayhteydet, viestintäkoulutukset sekä Talentia-lehti.

9. Monikulttuurisen ja kotouttavan sosiaalityön näkökulmia

Vetäjät: Kati Turtiainen yliopistonlehtori KYC, Johanna Erholtz ja Minna Laitala, palveluohjaaja Vsa

Paikka: Opistotalo

Alustajat: Petri Uitto Vaasan ensi- ja turvakodin avopalvelupiste AVOKKI sekä Tiina Peltokorpi-Heikkilä

Työpajassa tarkastellaan pakolaisten ja turvapaikan saaneiden henkilöiden parissa tehtävän työn malleja palveluohjauksen ja ryhmätoiminnan näkökulmista. Kati Turtiainen kuvaa kiintiöpakolaisten olosuhteita pakolaisleireillä ennen heidän uudelleensijoitusta. Lisäksi Tiina Peltokorpi-Heikkilä esittelee gradunsa tuloksia koskien kongolaisten kiintiöpakolaisten kotoutumista edistäviä tekijöitä.

10. Järjestöjen palvelutuotanto julkisen sektorin tukena yhteiskunnan muutoksessa

Vetäjät: Kirsi Ikäheimonen toiminnanjohtaja Vaasan Setlementtiyhdistys ja Johanna Yliviitala, toiminnanjohtaja Vaasanseudun sosiaalipsykiatrinen yhdistys

Paikka: Opistotalo

Järjestöjen ja julkisen sektorin kumppanuus tuo mukanaan uusia toimintatapoja. Järjestöissä on vahvaa ammatillista osaamista, jota julkinen sektori voisi hyödyntää laajemminkin. Järjestötyö ei ole pelkästään vapaaehtoisten ”puuhastelua” vaan järjestelmällistä, ammatillista ja hyvin johdettua (- ja valvottua) toimintaa. Esillä käytäntöjä esim. kumppanuussopimus.

11. Asiakassuunnitelman ja toimintakyvyn yhteys vammaispalveluissa

Vetäjät: Eskoon sosiaalipalvelujen kuntayhtymä, Vaasan ammattikorkeakoulu ja Kehityspoliklinikka KPSHP

Paikka: Opistotalo

Sisältö tarkennetaan.

12. Vaikuttaako asiakkaan osallisuus kehittämisessä - uudistuvatko palvelut?

Vetäjät: Asta Niskala, kehittämispäällikkö Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ja Marjo Hannu-Jama, kehittämissuunnittelija Vaasan kaupunki Sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA/Pohjoismainen erityistehtävä

Paikka: Opistotalo

Työryhmässä tarkastellaan vaikuttavaa asiakasosallisuutta ja osallisuuden vaikuttavuutta useista näkökulmista - ihmisen arjesta profession, palvelujärjestelmään ja rakenteisiin ulottuvana kokonaisuutena. Miten asiakasosallisuus voi vaikuttavasti uudistaa palveluja ja mitä se edellyttää palvelujärjestelmältä ja sosiaalityön professionalta? Miten asiakkaiden osaaminen ja tieto otetaan tehokkaammin ja systemaattisemmin käyttöön palvelujen uudistamisessa sosiaalisten palveluinnovaatioiden kehittämiseksi? Miten sosiaalityö voi olla palvelujen uudistajana ja mukana muutoksessa kohti vaikuttavaa asiakasosallisuutta?

Työryhmässä on lyhyiden alustusten ohella työmenetelmänä avoin dialogi. Tule hakemaan tietoa, ideoimaan ja keskustelemaan asiasta - tehdään yhdessä energiapotku vaikuttavaan asiakasosallisuuteen!

13. Missä määrin toimeentulotuen asiakkaiden ongelmana on pelkkä toimeentulo? Sosiaalityö ja vaikuttavat työmenetelmät puntarissa

Vetäjät: Jussi Björninen (johtava sosiaalityöntekijä, Vaasan kaupunki) ja Minna Kivipelto (tutkimuspäällikkö, THL)

Paikka: Sosiaalikeskus, Vöyrinkatu 46, kellarikerroksen neuvotteluhuone

Toimeentulotuen asiakkaiden saamat palvelut ja etuudet ovat muutoksessa. Sosiaalihuoltolain uudistus on tullut voimaan 2014, samana vuonna on vahvistettu laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (ns. TYP-laki). Toimeentulotuki on siirtymässä Kelan maksettavaksi vuoden 2017 alusta. Sote-uudistus ja siihen liittyvät lähipalveluissa tapahtuvat uudistukset muuttavat palveluiden rakennetta, sisältöä ja saatavuutta. Sosiaalityön on kyettävä osoittamaan vaikuttavuutensa, jotta asiakkaat saavat myös tulevaisuudessa heille kuuluvat sosiaalihuollon palvelut ja tarvitsemansa vähimmäisturvaetuuudet.

Uudistuksissa erityisen haavoittuvana ryhmänä ovat toimeentulo-ongelmista kärsivät henkilöt, joilla on taloudellisten ongelmien lisäksi useita muita vaikeuksia (mm. terveysongelmia, päihdeongelmia, velka- ja asumisongelmia, hankaluutta arkiaskareiden hoitamisessa, vaikeuksia ihmisuhteissa). Tällaisia henkilöitä on yli kolmannes toimeentulotuen asiakkaista. Työpajan kysymys on, miten sosiaalityö voi auttaa näitä ihmisiä parhaiten?

Työryhmässä on vetäjien alustus ja esityksiä sosiaalityön menetelmistä ja käytännöistä, joissa pohditaan sosiaalityötä ja vaikuttavia sosiaalityön menetelmiä vaikeimmassa asemassa olevien toimeentulotuen asiakkaiden auttamiseksi

14. Kriisi- ja väkivaltatyö

Vetäjä: Mervi Janhunen-Ruusuvuori, toimialajohtaja Setlementtiyhdistys Naapuri ry

Paikka: Opistotalo

Sosiaalialan ammattilainen - kartuta kriisi- ja väkivaltatyön osaamistasi Setlementti Naapurin työpajassa. Tietoa, menetelmiä, työvälineitä ja toimintamalleja avuksi perheväkivalta- ja seksuaaliväkivaltatyöhön.

15. Asiakaspalautejärjestelmä aikuisten hyvinvointipalveluihin – millainen ja miksi?

Vetäjät: Minna Niemi, Matti Mäkelä ja Heli Toroska, Sosiaalialan osaamiskeskus Pikassos

Paikka: Opistotalo

2000-luvulla on tehty tutkimusta ja keskusteltu melko paljon tietoon perustuvasta sosiaalityöstä sekä asiakkaan mahdollisuuksista osallistua itseään koskevien palvelujen toteutukseen ja suunnitteluun. Käytännössä useat sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatiot ovatkin ryhtyneet keräämään entistä systemaattisemmin asiakaspalautetta sekä kokoamaan näkemyksiä kuntalaisten palvelutarpeista.

Tässä työpajassa keskitytään asiakaspalautejärjestelmän eri muotoihin, kuten asiakaskyselyihin, asiakasraateihin ja haastatteluihin. Työpajaan osallistuvat vaihtavat kokemuksia asiakaspalautteen keräämisen ja hyödyntämisen tavoista. Lisäksi pohditaan yhteisesti, mitä asiakkaan aito mukaan kutsuminen ja ottaminen tarkoittavat – ja miksi asiakaspalautejärjestelmiä itse asiassa luodaan. Työryhmäkeskustelusta kootaan asioita, joita asiakaspalautejärjestelmää kehittävä tai hyödyntävä asiakas tai organisaation edustaja kohtaa ja ratkoo.